

Vår dato
18-02-2015
Deres dato
13.11.2014Vår referanse
14/08739-6
Deres referanse
14/3410Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Høring - NOU 2014:12 Åpent og rettferdig - prioriteringer i helsetjenesten

BarnsBeste viser til høringsbrev datert 30.11.2014. Vi ønsker å benytte anledningen som fremkommer i brevet til å gi et høringssvar

Om BarnsBeste - Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende

BarnsBeste er opprettet av HOD for å støtte arbeidet med å ivareta barna når nære omsorgspersoner har alvorlige helseproblemer.

BarnsBeste mener:

- Pasientenes og brukernes mindreårige barn/søsken bør inkluderes mer aktivt i pårørendebegrepet enn det gjør i NOU 2014:12.
- Begrepet, Barn som pårørende, bør brukes selvstendig i diskursen om prioriteringer i helsetjenesten.

Det er gledelig at pårørende inkluderes i NOU 2014:12. Det er også gledelig at pasienter med små barn nevnes. Utredningen kunne imidlertid gitt barn en større status som aktive og deltakende aktører.

Barn som pårørende har siden 2010 hatt egen rettstatus gjennom helsepersonelloven § 10a. Bestemmelsen har gitt helsepersonell en plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende. Denne bestemmelsen er ikke brukt i utredningen.

Kapittel 11 om åpenhet og brukermedvirkning er et eksempel på hvor barn som pårørende kan nevnes eksplisitt. Kapitlet bruker bl.a. lovverket til å definere pasient, bruker og pårørende. Pårørendebegrepet brukes gjennomgående om voksne personer. Barn som er pårørende nevnes ikke.

Kapittel 7's omtale av begrepene helsegevinst og helsetap, er andre eksempler på at barn som pårørendes passive status i utredningen. Barn er sterkt knyttet til sine foreldre både utviklingsmessig, emosjonelt og juridisk, og burde prioriteres sterkere i vurderingen av egne og foreldres helsegevinster. Vi bør derfor tilstrebe å gjøre barn til aktive deltakere (1) i saker som påvirker deres liv og utvikling.

Begrunnelse for uttalelsen

En stor andel norske barn opplever å være pårørende til alvorlig syke omsorgspersoner i løpet av sin oppvekst (2, 3). Det er godt dokumentert at barns helse, liv og utvikling påvirkes når nære omsorgspersoner strever med sykdom og avhengighet (4). Mange av disse barna klarer seg heldigvis bra, men vi ser også at denne typen belastninger i nær familie går igjen som risikofaktor i utviklingen av ulike problemer hos barn og unge (5).

Det videre arbeidet med prioriteringer i helsetjenesten bør derfor inkludere hensynet pasientens mindreårige barn. Det vil kunne gi positive ringvirkninger langt ut over den umiddelbare helsegevinsten for barn og voksne.

Med hilsen
BarnsBeste

Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende

Siri Gjesdahl
Leder

Referanser:

1. Kjørholt, A. T. Barn som samfunnsborgere – til barnets beste?, i Barn som samfunnsborgere – til barnets beste? Oslo: Universitetsforlaget AS; 2010.
2. Torvik F A, Rognmo K. Rapport 2011:4. Barn av foreldre med psykiske lidelser eller alkoholmisbruk: Omfang og konsekvenser. Nasjonalt folkehelseinstitutt; 2011.
3. Syse A, Aas G B, Loge J H. Children and young adults with parents with cancer: a population-based study. Clinical Epidemiology 2012;4 41–52.
4. Storm Mowatt Haugland B, Ytterhus B, Dyregrov K. Barna i sentrum – hva vil vi løfte frem?, i Barn som pårørende. Oslo: Abstract forlag AS; 2012.
5. Kvello, Ø. Barn i risiko. Skadelige omsorgssituasjoner. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; 2010.